

Sommaren 2004

– en ljusning för fjällräven?

I Våra Rovdjur nr 1/2004 kunde du läsa att det troligen finns färre än 50 fjällrävar kvar i Sverige. Därför är det med glädje vi nu kan konstatera att arten i år har lyckats bättre än på många år med att reproducera sig.

Även om fjällrävarna stödutfodras med slaktrester på vintern och hundfoder sommartid så är de beroende av gnagare för att få ut valpar. Är det dåligt med föda blir det inga ungar. Under de senaste tjugo åren har ett bra

lämmelår inträffat endast en gång och det var för tre år sedan. Då föddes nio fjällrävskullar. År 2002 föddes fyra kullar och 2003 en enda kull i hela landet.

MEN SÅ i år, till mångas förvåning, har 13 fjällrävsvalpar fått valpar i Sverige. Minst 90 valpar har fötts – mer än en fördubbling av den svenska fjällrävsstammen. Fyra av kullarna finns i Helagsfjällen, fyra i Frostviken, fyra i Vindel-fjällen och en i Arjeplogsfjällen.

Ett säkert tecken på att gnagarna har ökat i antal i år är också att många fjällabbar har fått ut ungar. Med litet tur överlever lämmel och sork den kommande vintern och då kan det åter bli ett riktigt bra gnagarår i fjällen nästa sommar.

Även i Norge har fjällrävarna lyckats bättre än på flera år. Preliminärt har man elva föryngningar, en i Troms, tre i Saltfjellet, fem i Børgefjell och två i Lierne. Värt att notera är att det inte är

någon föryngning i Dovrefjell eller på Hardangervidda, där man för inte så länge sedan fortfarande hade fjällräv.

I Finland ser det mörkt ut. Där har man inte kunnat hitta någon föryngning.

TYVÄRR ÄR ÖVERLEVNADEn för fjällrävsungar mycket låg. Ofta är det bara någon enstaka valp från varje kull som överlever sitt första levnadsår. Så därför hänger mycket på den kommande vintern och på ansträngningarna från naturbevakarna som stödutfodrar fjällrävarna och skjuter rödrävar.

Rödräven konkurrerar med fjällräven om både föda och lyor. I Jämtlands län lägger länsstyrelsens personal därför ned tid och engagemang på att skjuta bort rödrävar som lever i närheten av fjällrävsreviren. Det har gett resultat – Jämtlandsfjällen är idag landets kärnområde för fjällrävar.

Håll tummarna för att många av årets fjällrävsvalpar överlever till nästa sommar!

TOM ARBOM
OCH KARIN ERICSON

*Mer om fjällräv kan du läsa i
VR nr 1/2004*

Foto: Karin Ericson

Fjällrävsvalpar på en lya i Jämtlandsfjällen. Alla är viträvar i sin bruna sommarpäls.

Ill: Harrice Soderlund

Varför har du så...

RÖDLUVAN FRÅGAR:

Varför finns blåa och bruna fjällrävar?

Niklas 8 år,

som just sett fjällrävar i Västerbotten.

BODIL ELMHAGEN, FJÄLLRÄVSFORSKARE VID STOCKHOLMS UNIVERSITET SVARAR:

Det finns två färger på fjällräv. Blårävarna har mörkbrun eller svart päls året året om. De vita rävarna har helvit päls på vintern men är bruna på ryggen och huvudet under sommaren.

Vintertid fungerar den vita färgen som kamouflagefärg mot snön. Då upptäcks fjällräven inte så lätt av fiender som andra större rovdjur. På samma sätt smälter blårävens färg

in mot stenar och klippor. Vita fjällrävar är därför vanligast i inlandsområden som har snö på vintern, till exempel i Sverige. Blårävarna är vanligare i kustområden som Islands kuster och andra öar i Arktis där det inte är snö på klipporna på vintern. Trots detta finns båda färgvarianterna i båda miljöerna och båda varianter kan förekomma i samma kull. I Sverige föddes det både blåa och vita fjällrävsvalpar i somras.

Ring eller skicka in din rovdjursfråga till "Rödluvan frågar"! Den kan handla om artkunskap, beteenden, genetik, stängsling, spårning, teknik, förvaltning med mera. Vargen nosar upp någon som kan svara. Adress och telefonnummer till redaktionen finns på sid 2.